

Alþingi
Erindi nr. Þ 135/1196
komudagur 24.1.2008

Bæjarstjórn Garðabæjar
V.t. Anna Magnea Hreinsdóttir, leikskólafulltrúi
Bæjarskrifstofur Garðabæjar
Garðatorgi 7
210 Garðabæ

Garðabæ, 22. janúar 2008

Efni: Umsögn stjórnna foreldrafélaga leikskóla í Garðabæ um frumvarp til laga um leikskóla, þskj. 321, 287. mál.

Með bréfi menntamálanefndar Alþingis, dags. 12. desember 2007, var Garðabæ sent til umsagnar frumvarp til nýrra laga um leikskóla. Í bréfinu var þess farið á leit við bæjarstjórn að málið yrði kynnt fyrir foreldrafélögum leikskóla.

Foreldrafélögin fengu framsent bréf menntamálanefndar, frumvarpið og skjal frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga með samanburði á gildandi lögum og lagafrumvarpinu hinn 9. janúar síðastliðinn. Stjórnir foreldrafélaganna voru boðaðar til fundar 17. janúar síðastliðinn þar sem farið var yfir málið með leikskólafulltrúa og fulltrúa foreldra í leikskólanefnd og einstök atriði frumvarpsins rædd.

Stjórnir félaganna eru sammála um að frumvarpið í heild sinni styrki umgjörð leikskólanna og það mikilvæga starf sem þar fer fram.

Stjórnir félaganna lýstu áhyggjum sínum af því hve erfiðlega gengi að fá faglært starfsfólk til starfa á leikskólum, þótt leikskólar í Garðabæ, stæðu almennt vel að vígi miðað við önnur sveitarfélög. Bent er á að ákvæði 6. gr. frumvarpsins, sbr. 9. gr. frv. til laga um menntun kennara o.fl. (þskj. 322, 288. mál), getur orðið erfitt í framkvæmd þar sem það getur hindrað að fá til starfa hæft ófaglært starfsfólk þegar ekki er völ á leikskólakennurum til að fylla 2/3 hluta allra stöðugilda. Mjög varhugavert er að lögfesta slíkan kvóta þegar starfsmannamál eru með þeim hætti sem nú er. Hætt er við að fólk vilji ekki ráða sig tímabundið um langa framtíð og þannig geti sveitarstjórnir lent í enn frekari erfiðleikum með ráðningar en verið hefur. Þá veldur það einnig áhyggjum að áformað er að lengja réttindanám leikskólakennara. Þrátt fyrir metnaðarfull markmið getur sú staða leitt til þess að enn færri leggi fyrir sig störf leikskólakennara, einkum ef ekki verða gerðar verulegar úrbætur í launamálum þeirra.

Vakin er athygli á að tryggja verður fjárframlög svo mörg nýmæli frumvarpsins nái tilgangi sínum. Má sérstaklega vekja athygli á 2. mgr. 9. gr. um túlkun á táknmál eða annað tungumál. Ákvæði af þessu tagi er mjög mikilvægt en á sama hátt algerlega gagnslaust ef ekki fylgir fullnægjandi fjárveiting. Þá er einnig vakin athygli á 12. gr. um skólahúsnæði, aðstöðu, sérþarfir o.fl. og 22. gr. um rétt leikskólabarna til aðstoðar sérfræðinga. Hér verða nægar fjárveitingar að fylgja svo unnt verði að mæta auknum kröfum og uppfylla skilyrði laganna.

Stjórnir foreldrafélaga leikskóla í Garðabæ eru sammála um að vekja sérstaka athygli hv. menntamálanefndar Alþingis á eftirfarandi atriðum:

Í fyrsta lagi eru gerðar alvarlegar athugasemdir við 2. gr. frumvarpsins um að fella brott hugtakið „kristilegt siðgæði“ úr lögnum og taka upp hugtakið „siðferðisvitund“ í staðinn. Hér er ekki um sama hlutinn að ræða. Athygli nefndarinnar er vakin á því að skv. 62. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands er hin evangelíska lútherska kirkja þjóðkirkja á Íslandi og ber ríkisvaldinu að styðja hana og vernda. Því skýtur skökku við að löggjafinn skuli hverfa frá því að leggja áherslu á kristilegt siðgæði í leikskólum að óbreyttri stjórnarskrá og þrátt fyrir að kristni hafi verið þjóðtrú á Íslandi frá árinu 1000 e.kr. Þótt ákveðinn minnihluta hópur vilji byggja kristni út úr skólum landsins á löggjafinn ekki að beygja sig fyrir því, og alls ekki að óbreyttri stjórnarskrá. Að sjálfsögðu ber að taka tilhlýðilegt tillit til annarra trúarbragða í landinu en það má einfaldlega leysa með vali. Ef ákveðnir foreldrar vilja ekki að börn þeirra fari í kirkju eða tileinki sér kristilegt siðgæði er þeim frjálst að ákveða það og leikskólinn verður að mæta þeim einstaklingum með ákveðnum lausnum. Ef látið er undan í þessum efnum er öruggt að næst verði þess verði krafist að jólaundirbúningi verði úthýst, páskahátíðinni o.s.frv. Frumvarpið felur í sér að horfið er frá viðurkenndum grundvallargildum í íslensku samfélagi og réttindi meiri hlutans fótum troðin til að koma til móts við háværar kröfur tiltölulega fámenns hóps. Sem málamiðlun mætti orða c-lið 2. mgr. á eftirfarandi hátt:

„c. að stuðla að umburðarlyndi og viðsýni barna, efla kristilegt siðgæði og siðferðisvitund þeirra.“

Í öðru lagi kemur fram í 3. mgr. 6. gr. áskilnaður um að óheimilt verði að ráða til starfa einstaklinga sem hafa hlotið refsidóm fyrir bort gegn XXII. kafla alm. hgl. og að þeim verði gert að leggja fram sakavottorð. Þetta er svo sjálfsagt skilyrði að hreint með ólíkindum er að það hafi ekki verið lögfest fyrr. Athygli menntamálanefndar er þó vakin á að skv. reglugerð um sakaskrá ríkisins, nr. 569/1999, eru aðeins skráðir í sakavottorð þeir dómar sem fallið hafa. Alkunna er að mál af þessu tagi geta verið mjög lengi í rannsókn og svo virðist sem ákvæðið girði ekki fyrir að einstaklingar fái starf á leikskóla þótt þeir hafi verið kærðir eða grunaðir um brot gegn XXII. kafla alm. hgl. eða hafi verið staðnir að ósæmilegu athæfi án þess að mál hafi leitt til kæru. Upplýsingar úr málaskrá lögreglu eru því mjög mikilvægar í þessu sambandi en þær verða aldrei útvegaðar nema með atbeina umsækjandans.

Í þriðja lagi má benda á IV. kafla frumvarpsins þar sem eru ítarlegri ákvæði um foreldrafélög og foreldraráð. Foreldrafélög hafa verið starfandi á öllum leikskólum bæjarins um langt skeið og verið tengiliður milli foreldra og leikskólastjórnenda. Félögin hafa stutt við leikskólastarfið eftir bestu getu, greitt fyrir ferðir, skemmtanir, búnað o.fl. til að auðga leikskólastarfið. Flest ef ekki öll félögin innheimta gjald í foreldrasjóð sem almennt er um 450 kr. á mánuði en þó eitthvað misjafnt eftir leikskólum. Athygli menntamálanefndar er vakin á að við vinnslu frumvarpsins væri gagnlegt að afla nánari upplýsinga um störf foreldrafélaga leikskóla, hvað þau hafi lagt til leikskólastarfsins undanfarin ár og síðast en ekki síst skjóta lagastoðum undir innheimtu foreldrafélagsgjaldsins.

Til að skjóta traustari stoðum undir gjald í foreldrasjóð má bæta við 10. gr. frumvarpsins nýrri málsgrein sem gæti orðast svo:

„Foreldrafélögum er heimilt að innheimta gjald til að standa undir starfsemi sinni. Gjaldið skal ákveðið af aðalfundi fyrir komandi starfsár, í samræmi við samþykktir félagsins. Rekstraraðili leikskóla skal aðstoða við milligöngu eða innheimtu gjaldsins ef félagið óskar.“

Virðingarfyllst,

f.h. foreldrafélaga leikskólanna í Garðabæ (Ásar, Bæjarból, Hæðarból, Kirkjuból, Lundaból, Montessori, Sjáland og Sunnuhvoll),

Einar Farestveit,
fulltrúi foreldra í leikskólanefnd.